

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 48/2020-6

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 22/2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.
2. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED],

(ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 22/2018.

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi. Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 Dodatok č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Podľa čl. X bodu 5 rozvrhu práce veci, ktoré neboli v období od 17. februára 2019 do 16. októbra 2019 pridelené sudcom spravodajcom, boli prerozdelené náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov medzi sudcov menovaných do funkcie 10. októbra 2019. Ústavná sťažnosť bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce bola prejednaná vo IV. senáte ústavného súdu, ktorý pracuje v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal na okresnom súde žiadosť o zahľadanie odsúdenia, ktorá bola uznesením sp. zn. 3 Nt 22/2018 z 9. novembra 2018 zamietnutá. Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť, o ktorej Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozhodol uznesením sp. zn. 1 Tos 120/2018 zo 7. decembra 2018 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol. Sťažovateľ odôvodňuje porušenie svojich základných práv podľa ústavy tým, že okresný súd od tejto doby nekonal, hoci napadnuté uznesenie vydal temer okamžite na pomery slovenskej justície a hoci mal rozhodnúť bez zbytočných prietáhov. Porušenie oboch článkov (bod 1) vnímal v tom, že na základe očakávaného rozhodnutia mu vzniká dôvod na podanie obnovy konania vo veci samej, a to najmenej v rozsahu ukladania trestu, pretože pri zahladení predošlých trestov sa musí upustiť od pôvodne stanovenej výšky trestu v prospech sťažovateľa. Sťažovateľ zostáva bez rozhodnutia okresného súdu v neistote a je mu okresným súdom bránené v prístupe k súdu (s odkazom na čl. 6 ods. 1 dohovoru), pretože nemôže preukázať novú skutočnosť,

ako to má na mysli § 394 ods. 1 Trestného poriadku. V súčasnosti je vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T 53/2016 z 2. novembra 2017 v spojení s rozhodnutím krajského súdu v trvaní 25 rokov nepodmienečne. Dobu výkonu trestu odňatia slobody možno pri spravodlivom očakávaní považovať za prekračujúcu dobu, ktorú by mu bolo možné uložiť bez použitia asperačnej zásady. Na mieste je podľa neho žiadať aj primerané finančné zadosťučinenie za porušenie uvedených práv, pretože to na jeho strane vážne ohrozuje jeho základné právo na slobodu zaručené v čl. 16 ods. 1 a čl. 17 ods. 1 ústavy, právo otca na dcéru a právo dcéry na otca podľa čl. 41 ods. 4 ústavy. Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu, pretože si ho nemôže dovoliť.

4. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Nekonanim Okresného súdu Nové Zámky vo veci 3 Nt 22/2018 bolo porušené právo sťažovateľa na súdne rozhodnutie v primeranej lehote bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

II. Okresnému súdu Nové Zámky sa prikazuje vo veci konať okamžite a o žiadosti rozhodnúť.

III. Sťažovateľovi sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 25.000,- € (slovom Dvadsaťpäťtisíc eur).“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným

právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

14. Sťažovateľ namieta, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 22/2018 došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a je mu bránené v prístupe k súdu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože očakáva rozhodnutie, ktorým mu budú zahladené odsúdenia, čím mu vznikne dôvod na podanie obnovy konania vo veci samej, a bez rozhodnutia okresného súdu je v neistote, pretože nemôže preukázať novú skutočnosť, ako to má na mysli § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

15. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu v prvom rade v zmysle § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde k preskúmaniu toho, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ktorými sú: (i) žiadosť

o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

16. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je v prípade ústavnej sťažnosti splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie, sťažnosť nie je podaná oneskorene a nie je zjavne neopodstatnená. Ak ale ústavný súd posúdením obsahu ústavnej sťažnosti zistí, že niektorá zo spomínaných podmienok nie je splnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, v dôsledku čoho nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom vyhovieť (I. ÚS 60/2019).

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 22/2018

17. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu prípadné porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy) a jemu porovnateľného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru je potrebné posudzovať spoločne a niet medzi nimi zásadných odlišností (napr. III. ÚS 179/2013).

18. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (napr. II. ÚS 633/2017), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru na konanie o podmiennečnom prepustení nie je aplikovateľný, keďže toto konanie sa netýka rozhodnutia o trestnom obvinení a ani o občianskych právach a záväzkoch. Ani v konaní o žiadosti o zahľadanie odsúdenia sa nerozhodovalo o trestnom obvinení sťažovateľa v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru (teda o vine a treste), tento článok dohovoru tak nie je na dané vykonávacie konanie aplikovateľný *ratione materiae* (bod 6 odôvodnenia tohto uznesenia). Už na prvý

pohľad je preto zrejmé, že k porušeniu sťažovateľom označeného práva v danej veci dôjsť nemohlo a jeho návrh je v tejto časti zjavne neopodstatnený, čo ústavný súd viedlo k jeho odmietnutiu na predbežnom prerokovaní.

19. K argumentácii sťažovateľa o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože očakávaným rozhodnutím vzniká dôvod na podanie obnovy konania vo veci samej a následne na upustenie od pôvodne stanovenej výšky trestu vzhľadom na zahľadanie odsúdenia, ústavný súd uvádza, že ak by sa aj bola skutočne naplnila predstava sťažovateľa o vyhovení jeho žiadosti o zahľadanie odsúdenia (podľa zistenia ústavného súdu uvedeného v bode 22 odôvodnenia k tomu však nedošlo), vzhľadom na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 142/2018 (body 17 a 21) nevznikne dôvod na obnovu konania podľa Trestného poriadku, pretože „za skutočnosť súdu skôr neznámu nemožno považovať prípadné zmeny hmotného práva a samotné zahľadanie odsúdenia nie je skutočnosťou odôvodňujúcou obnovu konania v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku, keďže táto v čase vyhlásenia pôvodného rozhodnutia objektívne neexistovala“. Navyše sťažovateľom namietaný postup súdu, ktorým mu má byť bránené v prístupe k súdu a pre ktorý je v neistote, spočíva v nekonaní (nečinnosti) okresného súdu, čo sa v podstate zhoduje s argumentáciou sťažovateľa namietajúcou porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy. Vyslovenia jeho porušenia sa ako jediného domáha sťažovateľ aj v petite ústavnej sťažnosti, čím sa ústavný súd zaoberá v nasledujúcej časti odôvodnenia. Vychádzajúc zo svojej stabilnej rozhodovacej činnosti, text uvedený mimo petitu pokladá ústavný súd za súčasť odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ktoré nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 481/2011).

III.2 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 22/2018

20. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa

právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

21. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom krajského súdu, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

22. Ústavný súd v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti zistil, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Nt 22/2018 rozhodol uznesením sp. zn. 3 Nt 22/2018 z 2. júla 2019 o zamietnutí žiadosti sťažovateľa, ktoré nadobudlo právoplatnosť 6. augusta 2019. Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu, teda 27. júna 2019, ešte okresný súd mohol byť porušovateľom označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru, keďže vo veci ešte nerozhodol a uznesenie nebolo doručené sťažovateľovi.

23. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna, faktická, prípadne procesná zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa; I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

24. Ústavný súd sa preto zamerlal na posúdenie napadnutého procesného postupu okresného súdu a skúmanie intenzity porušenia označeného základného práva vo vzťahu k nemu. Ústavný súd pritom pripomína, že už vo svojich skorších rozhodnutiach vyslovil názor, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

25. V kontexte konkrétnych okolností prípadu vzal ústavný súd do úvahy skutočnosť, že pri žiadosti o zahľadenie odsúdenia ide o štandardný druh konania patriaci do agendy okresných súdov po právoplatnom skončení konania vo veci samej a táto konkrétna vec nevykazuje znaky právnej ani skutkovej zložitosti.

25.1 Pokiaľ ide o predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre s'ťažovateľa, tento je potrebné vnímať aj v súvislosti s jeho posledným odsúdením na trest odňatia slobody vo výmere 25 rokov, ktorý v súčasnosti vykonáva, preto aj prípadným neskorším rozhodnutím o jeho žiadosti o zahľadenie predchádzajúcich odsúdení by uňho nedošlo k výraznej ujme na jeho právach.

25.2 U s'ťažovateľa podľa obsahu ústavnej s'ťažnosti ústavný súd nevzhladol žiadnu okolnosť, ktorou by ovplyvnil dĺžku napadnutého konania, a teda nemožno mu pričítať podiel na stave, v akom sa vec nachádzala v čase podania ústavnej s'ťažnosti ústavnému súdu.

25.3 Ústavný súd pri hodnotení postupu okresného súdu poukazuje na to, že v časovom období od decembra 2018 do 2. júla 2019 (necelých 7 mesiacov) bol okresný súd nečinný.

26. Ústavný súd zastáva názor, že okresný súd po zrušení predchádzajúceho uznesenia krajským súdom mohol konať plynulejšie a efektívnejšie pri zisťovaní podmienok na rozhodnutie o žiadosti s'ťažovateľa a pri následnom rozhodovaní, pretože vo vzťahu k s'ťažovateľovi sa nastolil stav právnej istoty až právoplatným meritórnym rozhodnutím. Táto nečinnosť okresného súdu však s prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania nedosahuje takú intenzitu, aby po prípadnom prijatí ústavnej s'ťažnosti

na ďalšie konanie mohol ústavný súd konštatovať, že došlo k porušeniu označeného práva na verejné prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov. Vzhľadom na už uvedené ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

27. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, nebol dôvod zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v ústavnej sťažnosti (príkaz okresnému súdu, aby konal bez zbytočných prietahov, a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia).

28. Ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (časti III.1 a III.2 odôvodnenia), je preto zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku sťažovateľa na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017). Pretože nebol splnený jeden z troch predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu nebolo vyhovené (bod 2 výroku rozhodnutia). Ústavný súd preto už nepristúpil k zisťovaniu osobných, majetkových a zárobkových pomerov sťažovateľa, pretože procesné úkony s tým súvisiace by boli neúčelné vzhľadom na zistenú zrejmu bezúspešnosť uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu